

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Әжмәр авыл җирлеге
Башкарма комитеты

КАРАР

№8

« 5 » март 2022 ел

2022-2024 елларга Спас муниципаль районы Әжмәр авыл җирлеге
территориясендә җирләрдән файдалану һәм саклау буенча муниципаль
программаны раслау турында

Россия Федерациясе Җир кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә,

КАРАР ИТӘМ:

1. 2022-2024 елларга - Спас муниципаль районы Әжмәр авыл җирлеге территориясендә җирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программаны өлеге карарга кушымта нигезендә расларга.

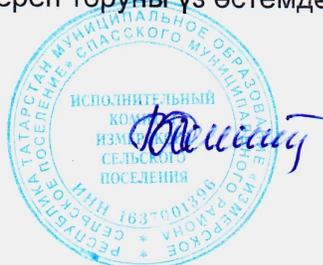
2. Спас муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына 2022-2024 елларга Спас муниципаль районының Идел бие авыл җирлеге территориясендә җирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программа чараларын үтәү өчен бюджет ассигнованиеләрен агымдагы финанслау хисабына карарга тәкъдим итәргә.

3. Спас муниципаль районының Әжмәр авыл җирлеге территориясендә җирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программаны 2022-2024 елларга Әжмәр_ авыл җирлегенең мәғлүмат стендларында һәм Әжмәр авыл җирлегенең Спас муниципаль районының рәсми сайтында <http://www.spassriy.tatarstan.ru> һәм <http://pravo.tatarstan.ru> законда билгеләнгән вакытта урнаштырырга.

4. Өлеге карар халыкка игълан ителгән вакыттан үз көченә керә.

5. Өлеге карарның үтәләшен тикшереп торуны үз өстемдә калдырам.

Әжмәр авыл җирлеге
Башкарма комитеты җитәкчесе

Р.М.Вәлитов

Әжмәр авыл жирлеге Башкарма
комитетының 2022 елның 5
мартындагы 7 номерлы карарына 1
нче қушымта.

**2022-2024 елларға Спас муниципаль районы Әжмәр авыл жирлеге
территориясендә жирләрден файдалану һәм саклау буенча муниципаль
программа**

2022

**Спас муниципаль районы Әжмәр авыл җирлеге территориясендә
2022-2024 елларга җирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль
программа паспорты**

Программаның Исеме	2019-2021 елларга Спас муниципаль районы Әжмәр авыл җирлеге территориясендә җирләрдән файдалану һәм саклау буенча муниципаль программа
Программа эшләү өчен нигез	«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Җир кодексы.
Программаның заказчылары	Спас муниципаль районы Әжмәр авыл җирлеге Башкарма комитеты.
Программаны эзерләүчеләр	Спас муниципаль районы Әжмәр авыл җирлеге Башкарма комитеты.
Программаны үтәүчеләр	Спас муниципаль районы Әжмәр авыл җирлеге Башкарма комитеты.
Программаның максатлары һәм бурычлары.	<p>Программаның максаты - җирләрне һәм туфракны пычратуны, ярлыландыруны, деградацияләүне, бозуны, юкка чыгаруны һәм җиргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмау һәм бетерү, шулай ук җирләрдән рациональ файдалануны тәэмин итү, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләрдә туфракның уңдырышлылыгын торгызу һәм җирләрне яхшырту өчен.</p> <p>Программаның бурычлары:</p> <ul style="list-style-type: none"> - җитештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү; - җирләрдән файдалануның һәм саклауның нәтижәлелеген арттыру; - җирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыруны тәэмин итү; - яшел утыртмаларны саклау һәм торгызу, - җирләрне инвентаризацияләү.
Программаны тормышка ашыру вакыты	2022-2024 еллар
Күләме һәм финанслау чыганаclarы	<p>Программаны финанслау күләме 74,4 мең сум., шул исәптән</p> <p>2022 ел – җирле бюджет акчалары хисабына 24,8 мең сум.</p> <p>2023 ел – җирле бюджет акчалары хисабына 24,8 мең сум.</p> <p>2024 ел – җирле бюджет акчалары хисабына 24,8 мең сум.</p>
Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре һәм нәтижәлелек күрсәткечләре.	Җирдән файдалануны тәртипкә салу, җирләрдән нәтижәле файдалану һәм аларны саклау, бозылган җирләрне торгызу һәм халыкның экологик иминлеген һәм аның тормыш сыйфатын арттыру.
Программаның үтәлешен контрольдә тотуны оештыру	Программаны тормышка ашыруны Спас муниципаль районы Әжмәр авыл җирлеге башкарма комитеты тикшереп тора.

1. Агымдагы халәтнең характеристикасы һәм муниципаль программаны тормышка ашыру өлкәсендә төп проблемалар.

Жир-әйләнә-тирә мохитнең мөһим өлеше, аны куллану башка табигать объектлары: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөнъясы, сулар, файдалы казылмалар һәм жир асты байлыкларының башка кыйммәтләре белән бәйлә. Жирне куллану һәм саклаудан башка башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел. Жиргә карата хужасызлык кичекмәстән яки якин киләчәктә әйләнә-тирә мохиткә зыян китерәчәк, жирнең өске катламы - туфрак жимерелүгә, аның химик һәм радиоактив пычрануына гына китереп калмыйча, бөтен табигать комплексының экологик начараюына да китерәчәк.

2022-2024 елларга Спас муниципаль районының Әжмәр авыл жирлегә территориясендә жирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программа (алга таба - Программа) икътисадны ныгыту мәнфәгатьләрендә жир ресурсларыннан нәтижәле һәм рациональ файдалану дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруны тәмин итә торган жирләрдән файдалануның һәм саклауның уңай шартларын булдыруга юнәлтелгән.

Жир фондының зур күләмнән төрле максатларда куллану әйләнә-тирә мохит экосистемасының барлык буыннарының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер йөкләмәләр йөкли. Табигатьтә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә бер звеноның дәрәжәсез бозу, урманмы ул, хайваннар дөнъясы, жир, экосистеманың бөтенлеген бозуга китерә.

Жирне рациональ файдаланмау, аңа куллану һәм хужасыз караш аның башкара торган функцияләрен бозуга, табигый үзлекләренең кимүенә китерә.

Жирләрен саклау жирдән нәтижәле файдалану булганда гына нәтижәле булырга мөмкин.

Әжмәр авыл жирлегенең тотрыклы социаль-икътисады үсеше һәм анда яшәүчеләрнең экологик яктан имин яшәү проблемалары хәзерге этапта жирләрен саклау һәм файдалану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән. Авыл жирлегә дәрәжәсендә жирләрен саклауның һәм файдалануның жирле проблемаларын мөһим хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, тулы, комплекслы һәм төпле рәвештә, бүгенге көндә яшәүче кешеләр генә түгел, киләчәк буыннар мәнфәгатьләрендә дә.

Жирләренең экологик торышы уртача яхшы, әмма стихияле санкцияләnmәгән чүплекләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре, сроклары һәм этаплары.

Жирлекләрдән файдалану һәм аларны саклау өлкәсендә муниципаль сәясәтнең төп принциплары булып түбәндәгеләр тора: Әжмәр авыл жирлегә башкарма комитеты эшчәнлегенең законлылыгы һәм ачыклыгы, хисап тотучанлыгы һәм контрольгә, нәтижәлеге.

Муниципаль программаның максатлары жирләрен пычратуны, ярлылануны, деградацияләүне, бозуны, жирләрен һәм туфракны һәм туфракны юкка чыгаруны, жирне һәм туфракны башка төрле тискәре йогынтыны булдырмый калудан, шулай ук жирләрдән рациональ файдалануны тәмин итүдән, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның уңдырышлылыгын торгызу һәм жирләрен яхшырту өчен жирләрдән рациональ файдалануны тәмин итүдән гыйбарәт.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү;

- жирлөрдөн файдалану һәм саклау нәтижәләгән арттыру, жирлөрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру;

- яшел үсентеләрне саклау һәм торгызу;

- жирләрне инвентаризацияләү.

Жирләрне инвентаризацияләү жирләрне деградацияләү, пычрату, чүпләү, бозу, хужалык эшчәнлегенә башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, максатчан кулланылмаган яки кулланылмаган жир кишәрлекләрен, жирләрнең башка характеристикаларын рөхсәт ителгәнчә файдаланылмавын ачыклау максатыннан башкарыла.

3. Программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән соңгы нәтижәләре һәм программаның нәтижәләгә күрсәткечләре.

Өлегә программаны гамәлгә ашыру жирлөрдән файдалануны тәртипкә салуга ярдәм итәчәк; яңа жир кишәрлекләрен өйлөнешкә күртү; авыл жирлегенә инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыру, икътисадны үстерүгә, жирләрне нәтижәлерәк файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк.

Программаның чараларын үтәү нәтижәсендә түбәндәгеләр тәэмин ителәчәк:

1) торак пунктларны тезекләндерү;

2) жирләрнең сыйфатлы характеристикаларын яхшырту;

3) жирлөрдән нәтижәле файдалану.

4. Программаны тормышка ашыру вакыты һәм этаплары

Программаны тормышка ашыру срогы-2022-2024 еллар.

5. Муниципаль программаның төп чаралары исемлеге

Муниципаль программа кысаларында Спас муниципаль району Әжмәр авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклау һәм файдалану нәтижәләргә арттыру буенча чаралар планлаштырылган.

Таблица № 1

МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП ЧАРАЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

Максат исеме	Бурыч исеме	Төп чараларның исеме	Башкаручы	Төп чараларның үтәү вакыты.	Ахыргы нәтижәләргә бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлеге	Индикаторларның әһәмияте.				Финанслау чыганагын күрсәтеп финанслау (мең сум)	Чараны гамәлгә ашыруның турыдан-туры нәтижәсе	
						2022	2023	2024	2024			
1	2	4	5	6	7	8	9	10	12	13	14	
1. Жирләрне һәм тупракны пычрату, бетерү, деградацияләү, бозу, юкка чыгару һәм башка тискәре йогынтыларны булдырмау һәм бетерү, шулай ук	1.1: Жирләрден файдалану һәм саклау нәтижәләргә арттыру, жирләрне үләннәре, куаклар һәм вак төякләр үсүдән саклау, жирләрнең торышын начарайтуның башка төрләрненән яклау (фито контроле үткөрү).	1.1.1. тупракның уңдырышлылыгы һәм саклау һәм арттыру, жирләрне үләннәре, куаклар һәм вак төякләр үсүдән саклау, жирләрнең торышын начарайтуның башка төрләрненән яклау (фито контроле үткөрү).	Әжмәр_авыл жирлеге Башкарма комитеты	2022-2024	Әйе/Юк	Әйе	Әйе	Әйе	24,8	24,8	24,8	Жирләрден экологик системаларны саклауны тәэмин итә торган ысуллар, жирнең чарә булу сәләте хужалык һәм эшчәнлекнең башка төрләрне гамәлгә ашыруның нигезе

жирләрне рациональ файдалануны, шул исәптән асыл хужалыгы билгеләнеше	1.1.2. жирләрне пычрату чүпләү нәтижәләрен бетерү (өмәләр үткөрү, чүп-чар чыгару)	Өжмәр авыл жирлеген Башкарма комитеты	2022-2024	берәмлек	6	6	6	-	-	-	булар файдалану.
					10	10	10	-	-	-	халыкның сәламәтлеге һәм яшәешен тәэмин итү өчен әйләнә-тирә мохитне саклау, яклау һәм анын шартларын яхшырту.
1.2 Яшел үсентеләрне саклау һәм торгызу	1.2.1. табигатьне саклау, торгызу һәм үстерү (ағачлар, куаклар утырту)	Өжмәр авыл жирлеген Башкарма комитеты	2022-2024	берәмлек	10	10	10	-	-	-	халыкның сәламәтлеге һәм яшәешен тәэмин итү өчен әйләнә-тирә мохитне саклау, яклау һәм анын шартларын яхшырту.
					10	10	10	-	-	-	халыкның сәламәтлеге һәм яшәешен тәэмин итү өчен әйләнә-тирә мохитне саклау, яклау һәм анын шартларын яхшырту.
1.3: Жирләрне инвентаризацияләү	1.3.1. буш һәм рациональ булмаган файдаланылмый торган жирләрне ачыклау һәм аларны вакытында хужалык әйләнешенә керту.	Өжмәр авыл жирлеген Башкарма комитеты	2022-2024	Өйе/Юк	өйе	өйе	өйе	-	-	-	жирләрне даими рәвештә инвентаризацияләү үткөрү, аларны арендага (милеккә) биру максатыннан буш һәм рациональ файдаланыл
					өйе	өйе	өйе	-	-	-	жирләрне даими рәвештә инвентаризацияләү үткөрү, аларны арендага (милеккә) биру максатыннан буш һәм рациональ файдаланыл
	1.3.2. жир кишәрлекләрен үз белдеген	Өжмәр авыл жирлеген Башкарма	2022-2024	Өйе/Юк	өйе	өйе	өйе	-	-	-	жирләрне даими рәвештә инвентаризацияләү үткөрү, аларны арендага (милеккә) биру максатыннан буш һәм рациональ файдаланыл

6. Муниципаль Программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру җирле бюджет акчалары хисабына күздә тотыла.

2022-2024 елларга муниципаль программаның бюджет ассигнованиеләренән гомуми күләме җирле бюджет акчаларынан 36 мең сум тәшкил итә.

Спас муниципаль районы Әжмәр авыл җирлегенә җирле үзидарә органнарының шундый ук эш төрләре нигезендә эзерләнгән тәкъдимнәре нигезендә, дефляторлар индексларын исәпкә алып, финанс ресурсларына ихтыяж билгеләнгән.

Таблица № 2.

Тормышка ашыру еллары	Финанслау күләме - мең сум				
	Барлығы	финанслау чыганақлары буенча			
		федераль бюджет	республика бюджеты	җирле бюджет	бюджеттан тыш чыганақлар
Муниципаль программаның төп чаралары					
2022	24,8	0,0	0,0	24,8	0,0
2023	24,8	0,0	0,0	24,8	0,0
2024	24,8	0,0	0,0	24,8	0,0
Барлығы муниципаль программа буенча	74,4	0,0	0,0	74,4	0,0

74,4

Чараның муниципаль программасын гамәлгә ашыру барышында һәм аларның финанслау күләмнәре, Спас муниципаль районының Әжмәр авыл җирлегенә бюджетне мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертергә тиеш.

7. Программаның үтәләшен тикшереп торуны оештыру

Программаны гамәлгә ашыруның барышын тикшереп тору Спас муниципаль районының Әжмәр авыл җирлегенә башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Программаны гамәлгә ашыру турында хисап белешмәләре җирлекнең башкарма комитеты тарафыннан квартал саен Спас муниципаль районы башкарма комитетына һәм Спас муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына 1 нче кушымта нигезендә хисап чорыннан соң килүче айның 25 енә кадәр тапшырыла.

